

**kinder
ombudsman**

het beste besluit:
geef kinderen invloed

Retouradres: Postbus 93122, 2509 AC Den Haag

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Ter attentie van de voorzitter
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Per email verzonden

Betreft: Input Kinderombudsman voor het debat over de hervormingsagenda op 27 juni 2023

Geachte voorzitter,

Op 27 juni 2023 wordt er gedebatteerd over de hervormingsagenda voor de jeugdzorg. Graag wil ik ten behoeve van dit debat het volgende aan de leden meegeven.

Allereerst, het is positief dat de hervormingsagenda er nu ligt. Het is een uitgebreide agenda waar veel partijen hard aan hebben gewerkt en die breed gedragen wordt. Ik zie door de hervormingsagenda heen dat verschillende knelpunten die in de afgelopen jaren benoemd zijn, geadresseerd worden. Zoals kwaliteit, dataverzameling en monitoring, en alternatieven voor residentiële zorg.

Tegelijkertijd moet er ook nog veel onderzocht, uitgewerkt, gewijzigd, geïmplementeerd en gemonitord worden en zijn er ook zorgen over het grote gebrek aan jeugdprofessionals en de financiën. Dit maakt dat het jeugdstelsel – in ieder geval de komende jaren – nog kwetsbaar zal zijn. Het slagen van deze agenda is immers afhankelijk van vele randvoorwaarden zoals de bereidwilligheid om in deze sector te werken, financiën en of alle betrokken partijen hun verantwoordelijkheid nemen, ook als dit strijdig is met hun organisatiebelang. Ik vraag me af wanneer de kinderen, jongeren en hun gezinnen verbeteringen gaan ervaren.

Het voert te ver om in deze brief een volledig overzicht van alle mogelijke knelpunten aan u mee te geven. Tijdens de rondetafelgesprekken zijn vele daarvan al uitgebreid besproken en toegelicht. Toch wil ik nog graag een aantal kinderrechtelijke punten specifiek benoemen.

Mijn oproep

Mijn oproep aan alle partijen is om:

1. Het Kinderrechtenverdrag veel duidelijker de basis te laten zijn van de doelstellingen van beleid en wetgeving. Voor de langere termijn wordt daarmee een brede visie gecreëerd op wat kinderen nodig hebben om zich zo optimaal mogelijk te ontwikkelen. Deze brede visie en doelstellingen mis ik als uitgangspunten in de hervormingsagenda.

Pagina 1/3

Datum
26 juni 2023

Onderwerp
(onderwerp)

Ons nummer
1775509

Uw brief
-

Uw kenmerk
-

Contactpersoon
-

Kinderombudsman
Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

T 070 356 35 63
info@kinderombudsman.nl
www.kinderombudsman.nl

*De Kinderombudsman
is onderdeel van de
Nationale ombudsman*

2. In lijn met het Kinderrechtenverdrag in de vervolgbesluitvormingsprocessen steeds op een gestructureerde manier het ontwikkelingsbelang van het kind te onderzoeken en mee te wegen.
3. Het belang van het kind voorop te stellen in de discussie over de reikwijdte van de jeugdhulp.
4. Veel minder vrijblijvende afspraken te maken over de overgang naar volwassenheid, zodat jongeren pas worden losgelaten als de 'big five' op orde zijn.
5. Te investeren in goede participatie, zodat kinderen en jongeren daadwerkelijk invloed hebben.

Pagina 2/3

Ons nummer

1775509

Startpunt moet zijn een heldere brede visie op wat kinderen nodig hebben om zich goed te ontwikkelen

Zoals ik in mijn brief d.d. 18 april 2023 schreef, moet er voor de toekomst een visie geformuleerd worden op wat alle kinderen en jongeren nodig hebben om zich zo optimaal mogelijk te kunnen ontwikkelen. Dit is breder dan alleen de mentale gezondheid. Dit gaat over de kwaliteit van de leefomgeving. Deze visie ontbreekt nog, alhoewel ik op verschillende plekken in de hervormingsagenda hier wel al delen van zie. Ik roep op deze visie alsnog te formuleren.

Het kinderrechtenverdrag als basis voor beleid en wetgeving; belang van het kind voorop in besluiten

Het eerste wat mij als Kinderombudsvrouw opvalt, is dat slechts in een voetnoot naar het Kinderrechtenverdrag wordt verwezen. Hierdoor wordt het niet duidelijk of en op welke wijze met de rechten van kinderen rekening is gehouden en of het ontwikkelingsbelang van het kind bij de besluiten die in het kader van de hervormingsagenda zijn genomen daadwerkelijk voorop heeft gestaan. Dit is een gemiste kans. Ook omdat ik in de agenda – terecht – terugzie dat de leefwereld, belangen en mening van kinderen wel belangrijk zijn (geweest) voor de betrokken partijen. Ik doe dan ook de oproep aan alle betrokken partijen om in de vervolgbesluitvormingsprocessen steeds op een gestructureerde manier het ontwikkelingsbelang van het kind te onderzoeken en mee te wegen, zoals het Kinderrechtencomité vraagt (de zgn. kinderrechtoets of child rights impact assessment). In het najaar kom ik met een instrument dat hierbij behulpzaam kan zijn.

Het belang van het kind moet voorop staan in de discussie over de reikwijdte van de jeugdhulp

Het is goed dat de discussie over de reikwijdte van de jeugdhulp gevoerd gaat worden. Waar ik bezorgd over ben, is dat het belang van het kind en wat kinderen nodig hebben om zich zo optimaal mogelijk te ontwikkelen in deze discussie niet het uitgangspunt zal zijn. Ik vrees dat de discussie vooral gevoerd zal worden vanuit andere belangen, zoals het belang het stelsel beheersbaar te houden, de financiën en de arbeidsmarktproblematiek. Op zich allemaal legitieme belangen, maar het belang van het kind móet voorop staan.

De afspraken rondom de overgang naar volwassenheid zijn te vrijblijvend

De overgang naar volwassenheid levert voor de jongeren die in de residentiële jeugdzorg verblijven nog altijd grote problemen op, met alle gevolgen voor de ontwikkeling van de jong-meerderjarigen van dien. Dit thema krijgt dan ook al jarenlang veel aandacht.¹ Ik had dan ook verwacht concrete, niet-vrijblijvende maatregelen en afspraken die de ervaren knelpunten daadwerkelijk zouden adresseren terug te zien in de hervormingsagenda. Dit is te weinig het geval. Nu staat er dat jeugdhulpaanbieders en gemeenten zich committeren om voor en met deze jongeren tijdig een toekomstperspectief te formuleren, voordat zij de jeugdhulp op hun 18^e verlaten. Het commitment ziet dus toe op het tijdig formuleren van een toekomstperspectief. In mijn visie zou het commitment moeten zijn dat een jongere pas wordt losgelaten als de 'big five' zijn geregeld.²

Pagina 3/3

Ons nummer
1775509

Investeer in goede participatie

Rest mij nog te benoemen dat het mooi is dat jongeren betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van de hervormingsagenda en dat de ambitie is dit in het verdere traject te blijven doen. Belangrijk is dat de jongeren hierbij ook daadwerkelijk invloed hebben. Hun visie moet worden meegenomen om te bepalen wat het beste is voor kinderen. Het moet helder zijn wat er met hun input is gedaan. Ook moet de praktische kant goed geborgd zijn, zoals voldoende tijd en budget.

Deze brief heb ik tevens aan de Minister voor Rechtsbescherming en de Staatssecretaris van VWS gestuurd. Als u vragen heeft, kunt u uiteraard contact opnemen met mijn kantoor.

Met vriendelijke groet,

Margrite Kalverboer
Kinderombudsvrouw

¹ [KOM/No 2021: 'Op de drempel van 18 jaar: alleen verder?'](#)

² Zie de [publicatie](#) van de coalitie Samen Verder